

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSEODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÓNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Kritikus napok.

Nem kellett nagy jóstehetség ahhoz, hogy a múlt heti erőszakos események után megjósolja a politikai barometer a kritikus napok közeledtét, mert kétségtelen volt, hogy ezek után valami döntő lépésnek kell történnie a politikában. Egyfelől a Házban Tisza István erőszakos ténykedései — a minden jogot, minden házszabályt lábballal tipró őrlöngése, — másrészt a jogtalan és öntudatra ébredt népelemeknek utcai harca annyira feszítette a villamos feszültséget, hogy annak további fokozása már el sem volt képzelhető és ezért kétségtelen volt, hogy a harc nem folyhatik tovább az eddigi mederben.

A döntést az ellenzéki pártok közeledése készítette elő. A korszellem megértése, de főképp a méreteiben és komolyságában impozáns utcai események mérlegelése okozta, hogy az ellenzék konzervatív pártjai is belátták, hogy az általános választójog végzetes komolysággal kopogtat a parlament kapuján s a politikai helyzet szanálása csak ennek jegyében történhetik.

Justh Gyulának és kicsiny, de elszánt és rendíthetetlen csapatának, a függetlenségi és 48-as pártnak örök dicsősége, hogy másfél éves kitartó küzdelemmel erre a vágányra terelték a magyar politika nehézkes mozdonyát. Az ő sikerük, hogy az ellenzéki pártok konzervatív elemei, egy Kossuth Ferencé, egy Apponyi Albert, sőt még egy Andrássy Gyula és Károlyi Mihály grófok is belátták, hogy e nélkül nincs béke, nincs további haladás.

Midőn e sorokat írjuk, teljes meg egyezésre jutott már az egész ellenzék nemcsak a választójog, hanem a véderőtörvény tekintetében is. A választójogi megegyezés főbb elveiben már ismeretes és abból megnyugvással megállapíthatjuk, hogy ha nem is elégti ki a szélső radikálizmus hiveit, — a mai viszonyok között, a mai kilentized részében konzervatív összeállítású képviselőházat tekintve a fejlődés alapjaul elfogadható. Belátják ezt a szociálisták is, akik Justh Gyulával együtt az ellenzéki választójogi tervezethez hozzájár-

rultak s így azt mi is elfogadhatjuk, nem akarván pápábbak lenni a pápánál.

Justhnak és pártjának erélyére és elvszilárdságára hárul most a feladat, hogy a választójogi tervezetet oly minimumnak tekintsék, a melyből a Tiszagárda erőlködése ellenére további engedményeket nem tesznek s a melyből semmit lecsípni nem engednek.

A másik eldöntésre kerülő kérdés, a véderőtörvény tekintetében is kész már az ellenzéki megállapodás.

A véderő kérdésében az ellenzéknek a provisorium álláspontjára kell helyezkednie. Ezt nemcsak azért mondjuk, mert a provisorium Justh Gyula eszméje volt, hanem főleg azért, mert a jelen körülmények között, mikor Bécs nyakasságán minden kísérlet, mely a haderő terén nemzeti vívmányokat céloz, hajótörést szenved, — végzetes könnyelműség lenne a végleges véderőtörvény megszavazásával a nemzeti akaratot az 1917-ik éven túl lekötöni. Ekkor jár le a közös vámterület ideje, — s ekkor következik el az az idő, hogy a gazdasági és katonai kérdések együttes felvetésével véget szakítsunk annak a frivol játéknak, a mely e két kérdés szembehelyezésével önállósági törekvéseinknek örökös kijátszására vezetett a múltban. Csak emlékezzünk Bécs taktikájára, midőn a darabont-kormány idejében, — mikor a katonai vívmányok kérdése volt napirenden, — nagy bőkezűséggel szabad kezet ígért a gazdasági téren, ha a katonai téren meghajolunk a chlopi-i „Soha” előtt, — viszont a bankkérdés megoldása idején Andrássyék útján a katonai kérdés nemzeti megoldására akarta irányítani a közfigyelmet.

Mi bízunk a függetlenségi párt vezetőinek férfiaságában, bízunk abban, hogy inkább megküzdik az élet-halál harcot, semhogy akár a népjogok kijátszásába, akár a véderő nemzeti átiakításának lehetetlenné tételébe bele-nyugodjanak.

Mérő Ignác.

Ünnepet ül ma a zombori függetlenségi párt s ünnepének örömeiben osztozik az egész vármegye függetlenségi közönsége. Tegyük ma félre mi is

azt a következetesen megtartott vezérlő szempontunkat, mely úgy az újságírásban, mint politikai pártharcainkban mindig szemünk előtt lebeg, hogy sohasem harcolunk egyének érdekeiért avagy mások egyéni érdekei ellen, hanem mindig elveink lebegnek szemünk előtt, azok megvalósításáért harcolunk az ellentábor elvtelen, korrupt rendszere ellen. S habár ismerjük Mérő Ignác puritán egyszerűségét és szerénységét, tudjuk, hogy irtózik az ünnepeltetés zajától és munkásságának jutalmát polgártársai szeretetében és a saját lelkiismeretének nyugalmában találja, — pártunk mai örömmünnepe alkalmából foglalkozunk az ő mindnyájunk előtt szeretetreméltó egyéniségével és a pártéletben kifejtett tevékenységével.

Körülbelül egy évtizede annak, hogy pártunk szervezete megalakult. Mérő Ignác nevét ott találjuk már az alapítás első kapavágásainál. A korábbi politikai küzdelmek alatt tudvalevőleg a régi nemzeti párt szervezetében vett részt minden ellenzéki erőtegyező, — s habár korábban is voltak városunkban mindig függetlenségi pártállású vezető férfiak — ezek külön politikai szervezet létesítését csak akkor tartották szükségesnek, midőn a nemzeti párt Széll Kálmán kormányelnöksége alatt a szabadelvő pártba olvadt. Mérő Ignác a párt egyik alapítója a párt szervezet első megalakításakor a párt alelnökévé választatott s egy év múlva a párt egyhangú bizalma az elnöki székbe ültette őt. Ezóta a zombori függetlenségi párt élete Mérő Ignác nevével elválaszthatatlan. Ott látjuk őt a párt összes nehéz küzdelmeiben, mindig a csatasor élén, nem kimélve sem fáradságot, sem anyagi áldozatot akkor, ha a párt érdeke úgy kívánta. Az ő népszerűségének és buzgóságának az eredménye volt, hogy a párt lassan, de biztosan haladt előre a sikerek útján. Az a benső kapcsolat, mely az egész zombori iparosságot pártunk zászlajához fűzte az ő munkája nélkül el sem képzelhető.

Mérő Ignác egyénisége az önzetlenség és igénytelenség megtestesülése. Évekig vezette a pártot oly időben, midőn a városnak úgy főispánja, mint országgyűlési képviselője pártunk tiszteltreméltó tagjai voltak. Csak egy szavába került volna, hogy magának, vagy egyik-másik rokonának címet, rangot, kedvezményt vagy anyagi előnyt kieszközöljön. Ő ezt soha, egyetlen egyszer sem tette, sőt minden olyan szándék vagy tervvel szemben, mely az ő személyét előtérbe állította volna, ellenállott. Hazafias működéséért nem várt és nem fogadott el

semmi más jutalmat, mint polgártársainak és elvbarátainak becsülését és szeretetét s mint egyszerű polgár épen ezzel a hozzáférhetetlen önzellenségével érdemelte ki mindnyájunk szeretetét és ragaszkodását.

Mérő Ignácnak ezen erényei annál jobban kitűnnek, ha szembeállítjuk őt azokkal, akik az ellentábor soraiban nem is a vezéri polcon, hanem csak a vezérkarban buzgolkodnak a hazáért, akiknek buzgósága — mint tikkadt föld a friss eső után — oly sokszor áhítozik kétes értékű pártszolgálatoknak megmegjutalmazására.

Fáradhatatlan harcos volt ő, aki mindnyájunknak példaképül szülgált, miként kell elveinkért és zászlónk becsületeért fáradtságot és gyengülést nem ismerő elszántsággal harcolni.

Jellemző Mérő Ignác egyéniségére, hogy akkor, midőn a párt egész vezérkarával és az összes párthívekkel a legteljesebb egyetértésben vezette a párt ügyeit, a midőn minden mértékadó tényező feltétlen becsüléssel és bizalommal volt iránta, szóval pártelnöki népszerűségének zenitjén jutott arra az elhatározásra, hogy a vezéri marsalbotot leteszti és mint a párt egyszerű közkatónája fogja tovább szolgálni elveit.

Ezeket az egyéni kiválóságokat és politikai érdemeket óhajtotta a zombori függetlenségi párt jutalmazni akkor, midőn meghajolva Mérő Ignácnak megmásíthatatlan elhatározása előtt ez elnöki felelősségteljes állás helyett a párt *tiszteletbeli elnökévé* választotta őt és arcképét a kör részére megfestette.

Ünnepeljük a mai arcképleplezési ünnepély alkalmából Mérő Ignácban a törhetetlen függetlenségi harcost, az igazi férfiút, kövessük az ő nyomdokait és szolgáljuk az ő szellemében továbbra is politikai ideálunkat, a nemzeti függetlenséget és demokratikus népszabadságot.

Az ünnepély délután 4 órakor kezdődik a kör helyiségeiben.

Jegyzetek.

A szociálisták a zentai választáson.

A múlt héten lezajlott zentai képviselőválasztásnak sok érdekes részletét megvilágítottuk lapunk legutóbbi számában. Egy dolgot — amiről csak futólag tettünk említést — most, amikor post festa a küzdelem tanulságairól elmélkedünk, ki kell emelnünk a kellő méltóságban részesítenünk s ez a szociálisták szereplése a választási küzdelemben.

A szociáldemokrata párt átértékelte és méltányolta azt az óriási szolgálatot, melyet az országos függetlenségi párt az általános választójogért folytatott óriási küzdelmével a népjogokért teljesít, teljes odaadással és hűséggel támogatta Fernbach Károlyt a választás alatt. Annál értékesebb volt ez a támogatás, mert a szociáldemokrata párt Zentán mintegy 200 szavazattal rendelkezett, ami elhatározóan esett a választás mérlegébe, másrészt, mert az országos szociáldemokrata párt kiküldötteiben, valamint a zentai szociálista pártvezetőkben az agitáció számára igen értékes erőket nyert a függetlenségi párt. A szociálisták hozzáférhetetlen, sem pénzzel, sem pressióval el nem tántorítható lelkes csapatát méltán illeti elismerés annál is inkább, mert bámulatos fegyvellemmel dolgoztak, embereiket mind egy szálra leszávagtatták, s ami a politikai érzék és nevelés bizonyossága, mind egyik szavazójuk kellőképp kioktatva került az urnához. Egyetlen szavazójukat sem utasíthatta vissza az elnök a jelölt nevének helytelen kiejtése miatt.

A Bácska a zentai választásról.

Ha valaki álmainak holdvilágos egéből a sárga földre pottyan, ha a vérmes remények, amiket erőszakos és rosszhiszemű mesterkedéseinek sikere iránt táplált, meghiusulnak, az érezheti magát úgy, mint ahogy a főispáni kosztion tartott Bácska magát a zentai csata után érzi. Nem tudja szegény a vereséget kellő méltósággal elszenvedni. A szombati számát az éjjel érkező rossz hírek hatása alatt a választás eredményének közlése nélkül lezárta, a keddi számában pedig egyszerűen agyonhallgatja az egész zentai választást, mintha soha sem említette volna, pedig hányszor kellett reménységet a mungó szívekben a biztos győzelmet hirdető zentai vezércikkeivel. Ez a struccpolitika nagyon nevetséges.

Rákóczi ünnepély Zomborban.

A Zomborban f. hó 9-én lezajló ünnepély előre veti már fényét, lassan már kezd kibontakozni ünnepi köntöséből. A szoborbizottság, az a jeles Buday Gerő elnöklete alatt permanenciában van. A tér, még valószínűleg nem régi Jókai, hanem Rákóczi-tér lesz, gyönyörű képet mutat már is. A díszítési munkálatokat már megkezdtek és festői kép lesz a szobor környezetén felállított díszes sátrak és tribúnók a zászlós póznák sokasága között. Dömötör Pál jeles költőnk ódját az ország első szavalója, Jászai Mari asszony mondja, kit dr. Donoszlovits Vilmos indítványára Vértesi Károly szoborbizottsági elnöknek sikerült a hazafias eszmének megnyernie. A kitűnő művésznőt a vasúton bizottság fogadja, és kikötött óhajához képest vendéglőben szállásolja el, szobáját virágerdőre változtatva át. Impozáns és gyönyörű lesz a róm. kath. templomból a felvonulás a Kossuth Lajos utcán és Erzsébet-körúton át, melyen részt vesznek az összes meghívott vendégek: főrendiház, képviselőház, társ-törvényhatóságok, hivatalok, társulatok, egyetek és pártok zászlójuk előlvívése mellett, — mely menetet a vármegye és város zászlóját viszik, apródokkal és díszkisérettel. A zenét a szabadkai tüzoltó zenekar szolgáltatja. Prokóppy Imre indítványára a bizottság felkérést intéz az összes hitfelekezetek vezetőségéhez, hogy a magasztos napon ünnepélyes istentiszteletet tartsanak az ünnepély emelésére és a nemzeti kegyelet lerovására. A „Napközi Otthon“ dísz-előadására a bizottság Kaczvinczky Kálmánné urasszony elnöklete mellett serényen működik s az esti díszelőadás a színházban az ünnepélyek sorozatának egyik kimagasló fénypontja lesz.

A szoborbizottság az alábbi felhívást bocsájtotta ki:

Honfiak! Honleányok!

1976. március 27. — 1912. június 9.

Nemzetünk történetének sok szomorú lapja beszél viharos küzdelmekről, dúló csatákról. Hódítás, népek leigázása s más hatalmi és nemtelen cél azonban e harcok körétől mindig távol állott. Ma is idegenek tőlünk. Küzdelmeink célja egyedül a közszabadság kivívása volt, hogy annak védelmében és áldásaitól együtt és egymásért erősödjünk.

A magyar, a szerb, a német, a tót, a ruthén, az örmény egyaránt derék, becsületes nép és szabadságra született.

De a már végkép letűnt korszak történelmi emlékeit képező nagy félreértések folytán mindig volt fékevesztett elnyomás s mindig voltak vizsályvetők, kik oktan testvérharcot gyújtottak, hogy a közszabadság feldúlt javaiból maguknak aljas hasznot húzzanak. A nemzet Geniusa, hála a Gondviselésnek, nem hagyta el soha a nép igazát. Mindig elküldte a mentő Apostolát, hogy az önkényt útjában megállítsa, az árulók hadát szétverje s bontsa ki az öszszetartó erőt jelentő közszabadság zászlaját.

Ily Apostola volt nemzetünknek *II. Rákóczi Ferenc*, az emberek ez egyik legdicsebbje, az önfeláldozás római jelleme, a közszabadság tüneményes bajnoka.

S midőn örök tanulságra főnséges alakját a nemzet adakozásából ércebe öntöttük, ez ércalak ünnepélyes leplezésére: *1912. évi június hó 9-én* jöjjünk el valamennyien s

Előtte nyújtsunk egymásnak jobbot, tekintsünk fel Rája, merítsünk erőt az Ő nagy erejéből, vessük ki lelkünkől a széthúzás szikráját s egyesüljünk Benne, az Ő nagy Hazaszeretében és Istenfélelmében.

Zombor, 1912. évi június hó 1-én.

Hazafias tisztelettel:

A Rákóczi-szoborbizottság.

Az ünnepély sorrendje:

Június hó 8-án, szombaton.

Este 1/2 9 órakor térszene, tárogatóval. A város és a szobortér kivilágítása. Este 9 órakor a „Napközi Otthon“ által rendezendő díszelőadás.

Június hó 9-én, vasárnap.

Reggel 9 órakor ünnepi szentmise. Mondja: Dr. Csernoch János kalocsa-bácsi érsek, v. b. t. t., főrendiházi tag stb. stb. Az istentisztelet után ünnepélyes felvonulás a szoborhoz.

1. Hymnus. Énekl a zombori polgári kaszinó-egyleti dalárda.

2. Elnöki megnyitó. Mondja Vértesi Károly, a szoborbizottság elnöke.

3. Ünnepi beszéd, mely alatt a szoborról a lepel lehul. Mondja: Dr. Márki Sándor, egyetemi tanár, II. Rákóczi Ferenc életének történetírója, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja stb.

4. Alkalmi ének. Énekl a zombori iparos dalára.

5. Ünnepi óda. Írta: Dömötör Pál ny. kir. ítélőtáblai bír. Szavalja: Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője, a Petőfi társaság rendes tagja.

6. A szoborbizottság elnöke a szobrot a város polgármesterének átadja.

7. Hauke Imre Zombor sz. kir. város polgármestere a szobrot a város közönsége nevében átveszi.

8. A szobor megkoszorúzása.

9. Rákóczi induló.

Az emléklapok elárúsítása az óda elszavalása után kezdődik.

Déli 1 órakor díszbeid a „Vadászkürt“ éttermében, melyen hölgyek is résztvehetnek. Egy teríték ára 5 korona.

Tribün jegyek 2 koronájával Vujevich Alajosnál (d. e. a Zombori Takarékpénztárban, d. u. a Katolikus Legényegyletben) kaphatók.

Egyben felkéri a szoborbizottság a város hazafias polgárságát, hogy június hó 8-án este házaikat ünnepélyesen kivilágítsa s az ünnepély mindkét napjára nemzeti zászlókkal feldíszíteni szíveskedjenek.

Az ünnepélyes felvonulás útjait, a küldöttégek felvonulási sorrendjét és a szobor előtti helyeiket külön értesítésben közöljük.

HIREK.

Mukits Simon lemondása. Sajnálattal értesülünk, hogy dr. Mukits Simon nagy elfoglaltságára hivatkozva lemondott a szabadkai függetlenségi kör elnökségéről s lemondási szándékától — a kör egyhangú bizalma és kérése ellenére — sem állott el. Mukits továbbra is megtartja a pártelnöki tisztségét és a párt vezetését s így hasztalan örvend a Bácska, a lemondás hátterében meghasonlást gyanítván, továbbra is ott fogjuk látni Simon bátyánk népszerű egyéniségét a párt élén.

Elfegyzés. Zárdoli Woinovits Illés nyug. altábornagy fia, Tivadar eljegyezte Dr. Pataj Sándor ügyvéd leányát, Lillyt Zomborban. Gratulálunk.

Tüzoltóparancsnok. Tüzoltótestületünk f. évi május hó 26-án vasárnap tartott közgyűlésén dr. Mayer Nándor ügyvédet parancsnokává választotta.

Érettségi vizsgák. A zombori állami főgimnáziumban június 1-én, szombaton megkezdődtek a szóbeli érettségi vizsgálatok. A kultuszminisztérium képviselőjében dr. Acsay István budapesti VII. ker. gimnáziumi igazgató, mint miniszteri biztos elnököl a vizsgálatokon.

Engesztelő szentmise. Néhai Ambrozovics Emília lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozat, mely elhunyt alkalmával a föltötte nagy hideg miatt elmaradt; hétfőn, június hó 3-án, reggel 9 órakor fog a helybeli plébánia templomban az Úrnak bemutatni. 96-1-1

A szolnoki küldöttség. A hazafias városi tanács tudvalevőleg a közelmúltban azt határozta, hogy Szolnokra a Damjanich-szobor leleplezésének ünnepélyére nem küld ki senkit a város képviselőjében, sőt Buday Gerő biz. tagnak azt az önkéntes ajánkozását, hogy a város képviselőjében a saját költségén kész az ünnepélyen megjelenni, brüszken visszautasította. Erre az otromba határozatra gavallérosan adott választ Szolnok derék közönsége, midőn elhatározta, hogy a zombori Rákóczi-szobor leleplezésére háromtagú díszküldöttséggel képviselteti magát.

Megtiszteltetés. A bírósági végrehajtók országos egyesülete f. hó 26-án Budapesten tartott közgyűlésén Dr. Pataj Sándor zombori ügyvédet, ez egyesület ügyészét tiszteleti tagjává választotta.

A pénzügyminiszter jelölése Nagybecskerekben. Készül már a flastrom a zentai sebesült. Teleszky pénzügyminiszter részére. A Rohonyi Gyula lemondása folytán megüresedett kerületben lépteti fel a munkapárt a Zentán elbukott pénzügyminisztert. Habár más hasonló esetben, mikor egy miniszter részére mandátumot keresnek — nem szokott az ellenzék nagyobb agitációt kifejteni, — nem hisszük, hogy ezuttal kardcsapás nélkül pour l' honneur hull a becskerek kerület Teleszky ölébe. A függetlenségi párt revachsal tartozik a pénzügyminiszter úrnak azért, hogy a zentai kerületben a megyei függetlenségi pártnak jelöltül felléptetett elnökével szemben a jelöltséget elvállalta és éhes kopóit a kerület nyakára uszította. Hiszük, hogy a nagybecskereki függetlenségi megteszik kötelességüket.

Eljegyzés. Löwy Márton zombori kereskedő eljegyezte Löwy Etelkát Nagyszébenből.

Rajzkiállítás. A zombori áll. főgimn. tanulóifjúságának évvégi rajzkiállítása folyó hó 6-án nyílik meg az intézet rajztermében. A rajzok külön csoportokban vannak elhelyezve, hogy az áttekintés könnyebb legyen. A kiállítás minden tekintetben méltó a megtekintésre, mert a tanulóifjúságának eddigi szép rajzkiállításainál jóval magasabb nívón áll. A festmények eladók azon célból, hogy a tanulóifjúságának alkalma legyen a festésnél felmerült költségeket fedezni és hogy a jövő tanév elején kevesebb anyagi gonddal szerezhessék be a szükséges eszközöket. Ajánljuk a pártoló közönség szíves figyelmébe. A kiállítás ingyenes és megtekinthető folyó hó 6-án és 9-én d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig.

Diszpéldány városatyá. Írni olvasni nem tudó városatyákat választottak nem egyet Zomborban, de azok legalább jól viselik magukat, ha mindjárt egy kukkot sem értenek a városi közgyűlésen előforduló tárgyakból szépen szavaznak *igen*nel. De a szelencsei városatyák közül olyan is akad, aki ezen tulajdonságon felül jól ismert alakja a korcsmáknak és italmérésnek. Ilyen a többek között *Stefan* János városatyá, akit e napokban egy szelencsei italmérésben szódásüveggel fejbévtak úgy, hogy vér borította el, bizonyára azon nagy szeretet kifolyása volt az, mellyel választói őt e nem mindennapi módon megtisztelték. Mint értesülünk puhó Markovith Lajos kiérdemesült kir. táblabíró volt az első, aki gratulált, az általa megválasztott városatyá és dédelgetett főkortessének ezen megtiszteltetéséhez.

Papi konferencia. A bácsi ág. h. ev. egyházmegye lelkészei f. hó 30-án Újverbászson Wagner G. Adolf főesperes elnöke alatt értekezletet tartottak, melyen több nivós felolvasás és előadás tartatott. Többek között behatóan foglalkoztak a lelkészi fizetések rendezésével, mert az eddigi 1600 koronás fizetési maximum már tarthatatlanná vált, mivel az országos ev. egyház számos iskolával nagy kulturális missiót teljesít az állam helyett. A lelkészi fizetésnek 2400 koronára való kiegészítését és korpótlékok behozatalát az államtól követelik.

Magyar Hét. A magyar védő egyesület hivataios lapja, az Iparvédelem június 1-én megjelent számában megemlékezőn a zombori Magyar Hétről, a következőket írja: „Zombori testvéregyesületünk f. é. június hó 5-től kezdve 12-ig Magyar Hétet rendez. E héten a zombori kereskedők csakis honi eredetű cikkeket fognak árúsítani. A Magyar Hét rendező bizottságának Vértési Károly az elnöke, dr. Turányi

Zsigmod a titkára s mozgatói zombori testvéregyesületünk buzgó tagjai. Hiszük, hogy Kolozsvár, Zsolna s más derék városok példájára Zomborban is sikerülni fog a Magyar Hét. A siker egyfelől Zombor város kereskedőitől, másfelől a közönségtől függ. Megjegyezzük, hogy a rendezőség igen ügyesen a zombori Rákóczi szobor leleplezésének idejére teszi a zombori Magyar Hétet, ami eleve biztosítja a sikert. Az Iparvédelem fenti cikkéhez hozzáteljük, hogy kereskedőink felfogták a mozgalomnak úgy erkölcsi, mint anyagi előnyeit, mintegy húszan bejelentették már Steiner Lajos igazgatónak a mozgalomban való részvételüket. Megvagyunk győződve hogy a csütörtökön kezdődő magyar hét alatt alkalma lett a közönségnek meggyőződni arról, hogy a magyar ipar termékei úgy minőség, mint versenyképesség szempontjából megállják a helyüket s hogy ezeket a magyar árukat fogja ezután is szükségleteinek beszerzésénél keresni.

Oriási vihar Topolyán. Oriási vihar dühögött tudósítónk jelentése szerint szerdán délután Topolyán. Az orkán mindenütt nagy károkat okozott. Több háznak a tetejét megromgálta, fákat döntött ki, ablakokat vert be és szalmakazlakat hordott szét. A vihar pusztításai — mint sajnálattal értesülünk — legtöbb kárt okoztak Bodrog elvtársunk téglagyarában, ahol kevés híján emberáldozatot is követelt a vihar. A téglagyár telepén ugyanis egy félszer, hol a vihar idején három munkásleány rakott nyers cserepeket, a vihar óriási robajjal összedöntötte. A leányok közül kettőt az összeomló félszer súlyosan megsebesített.

Az automobilokról. Ismét panaszos levelet kaptunk a Zomborban száguldozó autók ellen. Legfőbb ideje, hogy a rendőrkapitányság véget vessen ennek a túrhetetlen dolognak. Avagy nincs bátorsága a rendőrségnek e darázsfélszekbe nyúlni? Itt mutassa meg a rendőrség, hogy tud erélyes lenni.

A Bácsbodrogvármegyei Tanítószövetség. A Bácsbodrogvármegyei Tanítószövetség az alábbi felhívást intézte a megye tanítószövetségéhez: Kedves Kartársak! Egy éve már, hogy közgyűlésünk egyhangú lelkesedéssel kimondotta a Bácsbodrogvármegyei Tanítószövetség szükségességét; elhatározta, hogy minden tudását, erkölcsi és anyagi erejét alapszabályainkban kijelölt kulturális, közgazdasági és tanítói érdekek szolgálatának szenteli. Megjelölte a leg-sürgősebb teendőket s kiadta a jelszót a soraközásra. Mert jól tudjuk s tudjuk mindnyájan, hogy szavunknak súlya, határozatainknak értéke, cselekedeteinknek eredménye csak akkor lesz, ha minél számosabban csatlakozunk a szabadegyesülés ezen zászlója alá. Szomorúan tapasztaljuk, hogy ez a várakozás nem felel meg a lezajlott közgyűlés lelkes hangulatának a tanítószövetségnek a szabad egyesülés iránt nyilvánított érdeklődésének. Ezért újból Hozzatok fordulunk s mert nem tudjuk, nem akarjuk elhinni, hogy az élénk tűzött s megoldásra váró nagy feladatok elvesztették volna varázserejüket, hogy az iskola és saját magunk ügye iránti szeretet éppen a mi megyénk tanítószövetségét ne lelkesítene többé: ismételten kérjük, jelentsék be mielőbb, de legkésőbb *f. év június hó 5-ig*, hogy beléptek a Bácsbodrogvármegyei Tanítószövetség-tagjai sorába. Szabadka, 1912. május 19-én. Kartársi üdvözléssel: *a Választmány.*

Nyilvános nyugtázás. A budapesti munkásbeszültek javára a következő adományok folytak be: Baloghy Ernő 10, Bárány Zsiga 5, Bence Béla 5, Bors Viktor 10, Gettl Dezső 5, Dekán Z. 2, Donoszlovits Vilmos 5, Duchon János 2, Falcone Lajos 20, Fried Sándor 5, Gál Rezső 50, Gerő Márton 5, Geyer Péter 30, Gombos Ignác 10, Gyöngyösi Dezső 5, Grüner Samu 3, Karácson Gyula 10, Krausz Miklós 3, Kulits Márton 1, Lallosevits István 10, Lederer Pál 5, Mérő Ignác 5, N. N. 3, N. N. 3, N. N. 5, N. N. 2, N. N. 1, Parcselits N. 1, Prokópy Imre 10, Sauer Sándor 2, Schlieszer Sándor 5, Strasser Henrik 5, Szabó Lajos 10, Szeles Jenő 5, ifj. Szemző István 3, Szilágyi Péter 5, Sztrilich Zsiga 10, Szuppek Gyula 10, Turányi Zsiga 5, Zombori Takarékpénztár 10, Zsulyevits Ernő 10, összesen: 311 korona. A gyűjtő a fenti összeget a *Pesti Naplónak* küldte meg azzal a kéréssel, hogy azt, mint a felebaráti szeretetnek és az emberi

szolidaritásnak egy szegény jelét a demokratikus eszmék szenvedő áldozatainak a kezébe juttassa.

Talát tárgy. Egy pénztárca kevés pénzzel találtatott s a rendőrfőkapitány felhívja a jogos tulajdonost, hogy nála annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezzen.

Ügyvédi iroda. Dr. Berkes Zsigmond ügyvéd irodája 1912. évi május 1-től Zomborban, Zrinyi-utca 15. szám alatt (Heindlhöfer-féle ház) van. 92-8-4

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon 161. szám. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Dickens: Dombey és fia I—III.	12.—	K.
Hugó W.: A nyomorultak I—IV.	16.—	„
Keller: Zöld Henrik I—II.	8.—	„
Mérai—Horváth: Társadalom-tudomány mint természettudomány	7.—	„
1907. évi XIX. t. c. Munkásbiztosító törvény	6.—	„
Tanulmány német járásbírókáról	1.—	„
A szociáldemokrata párt választójogi harca	—10	„

41—100—27

HIRDETÉSEK.

„Unió“ jeggyár Zombor, Zöldkert-utca.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint Zöldkert-utcában fennálló

mű-jeggyárunkat

üzembe helyeztük

és a műjeget a gyárban métermázsánként 2 koronáért számítjuk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtunk

Zombor, 1912. évi május hó

teljes tisztelettel

AZ „UNIO“ JEGGYÁR.

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár“
SZOND (Bácsbodrog megye).

ELADÓ!

Mindennemű
NÁDFONAT
olcsó áron eladó.

Továbbá eladó 13 drb 1½—2 éves tinó, 14 drb 1½—2 éves üsző, melyből 8 drb hasas és 3 drb tehén, 30 drb mangulica anyasertés és malac.

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható, keményfából és bekátrányozott

= kukoricagóré. =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van nádja eladó, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett megveszem. Akinek pedig szüksége van fedélnádra, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,

a szondi vasútállomás mellett,

az Első Délmagyarországi Nádfonógyár

tulajdonosa.

38—50—14

Eladó érem-gyűjtemény.

Eladó egy 200 darabot számláló, mind szép, tiszta (ezüst, bronz és réz) példány római császári és consularis

97 **érem-gyűjtemény** 3-1

Mayer István fűszerkereskedőnél.

Hova menjünk a Mozi után?

Az UGRY cukrászdába. „ELITE“ és „RIVIERA“ kávéházakba. Ott vannak már „BALIET“ játékasztalok. ÉRZÉK- és SZELLEM fejlesztő szórakozást nyújt. A RÚGÓS DÁKÓ izomfejlesztőleg hat a karokra. URAK és HÖLGYEK kényelmesen ülve játszanak. Órák hosszat nem kell folytonosan a golyók után futkosni és nem táncoljuk fel a port. Ezen asztalok egyedüli szállítója, MAGYAR, NÉMET és OSZTRÁK országokban:

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható billárd és hozzávaló dákó gyára.

Ára 250 koronától 400 koronáig.
65-104-14
!! Részletre is kapható !!

ZOMBOR, Thököly-út 10. szám.

LEDERER MIHÁLY
kárpitós és díszítő, lakberendezési vállalata
ZOMBOR, Rákóczi-út 6. sz.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy 16 éven keresztül az **árúcsarnokban** volt

kárpitós-műhelyemet

saját cégem alatt Rákóczi-út 6. sz. alá helyeztem át. 30 éves zombori működésem alatt meggyeztette tanúsított megtisztelő bizalom feljogosít ama reményre, hogy az intelligens nagyközönség további szíves pártfogásában ezután és annál inkább is kegyesen részesíteni fog, mert — a korrallal haladva — nálam rendelkezésére állanak: **európai bútorrajzoló mintái**, valamint **német, francia és angol mokettek**, úgyszintén a legkülönfélébb **szövetek**, nemkülönbön **antik bőrök** és **minta-darabok is**. — Modern, ízléses és szolid munkáimat a legjutányosb árban — garancia mellett — számítom.

Tisztelettel

86-10-7 **Lederer Mihály.**
(Lakás: Zombor, Széchenyi-körút 2. szám.)

CARBONE JÁNOS táncitanár, Zomborban

1912. évi július hó 10-én, az „Elefánt“ szálló nagytermében

nyitja meg táncintézetét.

A tanfolyam anyaga magában foglalja az összes divatos és legújabb szalontáncokat. — A beiratkozásnak az oktatás megkezdése előtt való eszközése ajánlatos, hogy az oktatás kárt ne szenvedjen.

95-5-1

Beiratkozni lehet már Schön Adolf könyvtáránál.

KÖZKEDVELTTÉ LETT!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE KRISTÁLYTISZTA FORRÁSVIZ,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme,

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselet és nagyban lerakat: ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-4

93-26-3

Birtok eladás és bérbeadás.

Kiskunhalason (Pestmegye), a vasútállomástól 4—5 klm., műút mellett egy **2078**, egy **1000**, egy **600**, egy **450** és több **100 holdas birtok** akár egészben, avagy 10—20 holdas részletekben is **kezező feltételek mellett**

szabad kézből eladó, avagy haszonbérbe adó.

Továbbá: 100 drb 4 éves tinó, 60 drb 2—3 éves üsző, 500 drb egy éves hizlalásra alkalmas süldő, 50 drb hasas göbe, szintén **olcjó árban azonnal eladó.**

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

TÓTH LAJOSNÁL Kiskunhalason,
Sertés-piac 2. szám.

A föld kitűnő minőségű, megterem bármily veteményt igen bőségesen.

Polgárdi uradalom

(Keczel község, Pest megye)

parcellázása megkezdődött. Kis- és középirtokok vásárolhatók

igen kedvező feltételek mellett.

Elsőrendű közlekedés: vasút, műút minden irányban. Távolság Budapesttől 2 óra, Szabadkától 1 1/2 óra.

Közelebbi adatokkal:

„Pusztai Polgárdi uradalom intézősége“ Keczel

(Pest megye) készséggel szolgál.

71

3-3